

Overzicht: Merkels zuinige reacties op EU-plan Macron

Achtergrond - 7 juni 2018 - Auteur: Lynn Stroo

“Te langzaam, te zwak en te inefficiënt”, omschreef de Franse president Emmanuel Macron de Europese Unie vorig jaar in [zijn vlammeende Europatoespraak](#). Hij presenteerde vergaande hervormingsplannen, die hij samen met Duitsland wil uitvoeren. Hij moest 250 dagen wachten op een antwoord van Merkel: dat kwam deze week in een interview met de Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung. Maar een gezamenlijk plan lijkt nog steeds ver weg.

Macron presenteerde zijn pakket hervormingsvoorstellen op de Sorbonne Universiteit in Parijs op 26 september, twee dagen na de Duitse verkiezingen. Dat was niet voor niets. Macron hoopt op een innige samenwerking met Duitsland.

Macron vindt, om de Europese Unie structureel te verbeteren, een hechtere samenwerking tussen de lidstaten noodzakelijk. Zo pleit hij voor een gedeeld Europees defensiebudget, een gezamenlijke interventiemacht, een Europees bureau voor vluchtelingen en asielzoekers en een Europees agentschap voor innovatie. Ook wil hij meer samenwerking om klimaatverandering en terrorisme tegen te gaan. Op economisch gebied wil Macron een Europese minister van Financiën en een Europees fonds waaruit investeringen worden gedaan om eurolanden beter te beschermen tegen crises, zoals die met Griekenland.

Terughoudend

Merkel is het op veel punten met Macron eens. Ook de Duitse regering vindt dat er op meer Europese samenwerking moet komen op het gebied van defensie, veiligheid en migratie. Maar als het gaat om de economie en financiën, zijn er nog veel bruggen te slaan. Merkel is terughoudend als het gaat om het opzetten van een ‘huishoudpot’ voor de hele eurozone en wil ook geen Europese minister van Financiën.

Macron: 'Als Duitsland niet meebeweegt, is een deel van mijn project gedoemd te mislukken'

Merkel en Macron spraken in december 2017 af in maart dit jaar met een gemeenschappelijk plan te komen om de EU te hervormen. Maar een concreet

voorstel bleef vervolgens uit. Dat kwam door de langslpende coalitieonderhandelingen in Duitsland. Pas op 14 maart had Merkel haar nieuwe nieuwe coalitie van CDU/CSU en SPD rond.

Dezelfde dag al hamerde Macron weer op zijn Europaplannen. “Ik geloof geen seconde dat het Europese project kan slagen zonder Duitsland”, zei hij in een interview met de Frankfurter Allgemeine Zeitung. “We zijn volledig van elkaar afhankelijk. Als Duitsland niet meebeweegt, is een deel van mijn project gedoemd te mislukken.”

Begrotingsfetisj

Ook in de maanden daarna bleef een inhoudelijke reactie van Merkel uit. In april kwam Macron [naar Berlijn om over de EU-hervormingen te praten](#). Het resulteerde niet in een gezamenlijk plan. Op 10 mei was Macron weer in Duitsland, dit keer in Aken om de Karelsprijs in ontvangst te nemen, een prestigieuze onderscheiding voor mensen die zich inzetten voor de Europese integratie. Merkel prees Macron om het feit dat hij de hervormingen op de Europese agenda heeft gezet. In zijn dankwoord haalde Macron daarentegen fel uit naar de Duitse regering. “Duitsland kan niet blijven vasthouden aan [die eeuwige fetisj voor begroting en handelsoverschotten](#)”, zei hij. “Een tweedeling tussen armere en rijkere landen, zoals er was tijdens de economische crisis, mag niet opnieuw de kop opsteken.”

In Aken haalde Macron fel uit naar de Duitse regering

Merkel erkende in Aken dat Duitsland en Frankrijk niet op één lijn zitten als het gaat om de toekomst van de eurozone. De twee landen werken aan een hervormingsplan, maar het zijn volgens Merkel ‘moeilijke discussies, vanwege culturele verschillen.’

Eén stem

Begin deze week, 250 dagen na de Europatoespraak van Macron in Parijs, vroeg een interviewer van de Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung aan Merkel: “Welke punten van Macrons’ wensenlijstje laat u in vervulling gaan?” Voor het eerst gaf de kanselier [antwoord op de Franse hervormingsplannen](#), zij het in algemene bewoordingen. Daarin benadrukte ze dat ze zich kan vinden in een Europese verdedigings- en asielpolitiek. Ook noemde ze een gezamenlijke EU-politiek in de Verenigde Naties. “Mijn doel is dat iedereen in de wereld weet: Europa uit zich op het internationale toneel met één stem.”

Merkel: 'Mijn doel is dat iedereen in de wereld weet: Europa uit zich op het internationale toneel met één stem'

Over de onderwerpen waarvan bekend is dat ze daar sceptisch over is, houdt ze zich in het interview op de vlakte. “Voor mij staat voorop dat Europa economisch sterk en innovatief blijft”, aldus Merkel. De huidige middelen van de EU zijn niet voldoende om de euro duurzaam te stabiliseren, vindt ze. De oprichting van een Europees monetair fonds is daarom nodig om kredieten te kunnen verstrekken aan landen, als de eurozone in gevaar is. Het grote verschil met Macron is dat Merkel het heeft over ‘enkele miljarden euro’s’, en de Franse president een aanzienlijk hoger bedrag wil. Hoe zo’n fonds precies vorm moet krijgen, laat Merkel in het midden.

“Merkel verwoest Macrons’ eurozone-droom”, [reageerde de Franse economische expert Pierre Briancon](#) op het interview. Positievare reacties klonken in de kringen rondom Macron. Dat de slagkracht van Europa sterker moet worden, daar zijn de leiders het in de kern over eens, klonk het. En dit was pas het ‘eerste antwoord van Merkel, de onderhandelingen gaan verder’, [zo klonk uit het Elysée](#).

Goed team

Een gezamenlijk hervormingsplan ligt echter nog steeds niet op tafel. Beide regeringsleiders kunnen de komende weken kunnen weer met elkaar in conclaaf. Ze zien elkaar eerst op de G7-top aanstaand weekend in Canada, daarna bij een nieuwe Frans-Duitse ontmoeting op 19 juni. Ze hebben nog wel wat tijd nodig, denkt Hanco Jürgens, wetenschappelijk medewerker van het Duitsland Instituut: “Het is een langdurig onderhandelingsproces, maar op een aantal punten zullen ze dichterbij elkaar komen. Zo ga ik er vanuit dat er een Europees monetair fonds komt. Maar onder welke voorwaarden, daarover wordt nu onderhandeld.”

Volgens Jürgens moeten zowel Merkel als Macron een beetje met elkaar meebewegen. “Als Macron zijn grootse plannen loslaat, kan hun samenwerking uiteindelijk wel heel vruchtbaar zijn.” Voor Merkel is het ‘stapje-voor-stapje-beleid’ heel belangrijk, legt Jürgens uit, omdat Duitsland als grootste betaler ook garanties wil dat het geld niet zomaar wegvloeit. De relatie tussen Merkel en de Franse president Sarkozy verliep in het begin ook stroef, later werden ze een goed team. Dat kan met Macron ook gebeuren.”

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/26308/overzicht-merkels-zuinige-reacties-op-eu-plan-macro>
n